

CPUP – Program preventivnog pracenja djece sa cerebralnom parezom ili slicnim simptomima

Cerebralna pareza (CP) je zajednicki naziv za ostecenje funkcija uzrokovano ozljedom mozga koja se dogodila prije 2.godine zivota djeteta.Postoje mnogi razliciti uzroci cerebralne pareze gdje se stupanj ostecenja funkcije razlikuje od djeteta koje ima gotovo normalne funkcije do djeteta koje ima izrazena funkcijska ostecenja.

Dijete sa cerebralnom parezom cesto ima povecanu napetost (spasticitet) u odredjenim misicima dok drugi misici mogu biti oslabljeni.Neravnoteza izmedju misica koji pregibaju i ispruzaju u jednom zglobu ruke i noge moze dovesti do skracenja misica te prouzrokovati ukrcenje zgloba (kontraktura).Kod jednog dijela djece posoji rizik da misicna napetost i skracenje misica u zglobu kuka uzrokuje ispadanje kuka iz zgloba (luksacija kuka).Na predjelu ledja moze neravnoteza u misicima uzrokovati kriva ledja (skolioza).Danas su poznate razlicite terapijske metode koje smanjuju misicnu napetost te preventivno djeluju na kontrakture i luksacije kuka,ali je pritom znacajno da se djeluje u ranom stadiju.

U Svedskoj vec nekoliko godina suradjuju oropedske klinike i klinike za rehabilitaciju djece i mladezi na jednom zajednickom programu pracenja djece sa cerebralom perezom ili slicnim simptomima (CPUP). Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi je od 2005.godine proglasilo ovaj program za Nacinalni registar kvalitete,cijela zemlja sada sudjeluje u CPUP.

CPUP ima za cilj da registrira djecu koja riskiraju razvoj skracenja misica ili luksacije kuka kako bi ona pravovremeno dobila odgovarajucu terapiju.Cilj je da nijedno dijete ne razvije ozbiljna misicna skracenja ili luksacije kuka,te da svako dijete postigne najbolji moguci funkcijski nivo.

Pracenje djece kroz CPUP se odvija na nacin da fizioterapeut i radni terapeut ispitaju pokretljivost zglobova i funkcije dva puta godisnje do djetetove seste godine zivota.Nakon toga i sve do odrasle dobi procjene se sprovode jedan put godisnje.Aktuelna terapija se takodjer opisuje.Djecji liječnik opisuje sposobnost pokretanja koje djeluje na funkcije nakon cetvrte godine zivota djeteta,kada se i obicno CPdijagnoza moze cvrsto postaviti ili potpuno odpisati.

Kukovi i kraljeznica djeteta se takodjer redovito kontroliraju rendgenski.Djecji ortoped odredjuje koliko cesto se dijete treba snimati rendgenski,usporedjujuci ranije nalaze kao i fizioterapeutski raport.Najcesce se preporucuje jedno snimanje kukova svake godine od druge godine te rendgen kraljeznice za stariju djecu i mladez koja su razvila skoliozu.

CPUP – program je do sada znacajno smanjio broj luksacija kuka. Kroz ovaj program je takodjer znacajno manji broj djece razvio kontrakture i skolioze. Broj ortopedskih operacija kontraktura se smanjio. Uz pomoc CPUP se poboljsala suradnja medju razlicitim specijalistima koji rade sa ovom djecom.

Svi podatci iz CPUP programa se skupljaju u jednu kompjutorsku bazu. Djeci tim za rehabilitaciju i odgovorni liječnik imaju mogucnost uvida u pregledan CPUPraport koji pokazuje individualan razvoj djeteta i eventualne signale upozorenja. Ovo je osnovni princip za odabir pravilne terapije u pravo vrijeme za svako pojedino dijete.

Kompjutorska baza je obuhvacena odredbama cuvanja profesionalne tajne u zdravstvu i pravilima Kompjutorske inspekcije. To znaci da se pojedino dijete ne moze identifikirati kada se iskustva iz ovog programa procenja objavljuju u opcim raportima. Kroz studije i istrazivanja u okviru sakupljenih informacija u CPUP – kompjutorskoj bazi dobijaju se bolja znanja o promjenama kod razlicitih oblika cerebralne pareze kao i kako razlicite terapijske metode utjecu na razvoj.

Sudjelovanje u CPUP je dragovoljno, svatko ima pravo u bilo koje vrijeme odustati od svog sudjelovanja. Takodjer postoji pravo koje omogucuje potpuno povuci svoje podatke iz ovog registra.

Vise informacija o CPUP se nalazi na internet stranici www.CPUP.se

Vise informacija o Nacionalnom registru kvalitete se nalazi na internet stranici www.kvalitetsregister.se

Gunnar Hägglund

Sef odjela, odgovoran za CPUP registar

Klinika za ortopediju, Univerzitetska bolnica, 221 85 Lund

e-posta: gunnar.hagglund@med.lu.se